

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

Олена ПОТОЦЬКА
«29» серпня 2025 року

**СИЛАБУС
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФАХ»**

“Академічний спів”

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань – 02 Культура і мистецтво
Спеціальність – 025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Дніпро
2025**

АНОТАЦІЯ КУРСУ. Дисципліна «Фах» входить до циклу обов'язкових дисциплін циклу професійної та практичної підготовки. Процес вивчення дисципліни «Фах» спрямований на розкриття індивідуальних творчих здібностей здобувача фахової передвищої освіти, на його самореалізацію шляхом напрацювання комплексу виконавської майстерності задля втілення власних художніх намірів.

КОМПЕТЕНТНОСТІ. У межах курсу здобувачів повної загальної середньої освіти формують загальні компетентності, передбачені освітньою програмою ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР»

ІНТЕГРАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ

ІК Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

ЗК 5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

СК 1 Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності.

СК 2 Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.

СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/організаційно-творчій діяльності.

СК 7 Здатність самостійно організовувати та провадити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у професійній діяльності.

СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 10 Здатність використовувати технологічні ресурси, новітні цифрові звукові технології в професійній діяльності.

СК 11 Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість.

СК 13 Здатність презентувати результати своєї творчої /педагогічної/організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.

СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН 3 Грати на музичному інструменті/співати артистично, технічно, осмислено відтворюючи художньо-образний зміст музичного твору відповідно до його стильових особливостей.

РН 5 Застосовувати аналіз та синтез для розв'язання інтерпретаційних завдань, абстрактно і творчо мислити.

РН 6 Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту.

РН 8 Розпізнавати різні компоненти музичної мови.

РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської/музично-теоретичної/педагогічної/організаційно-творчої діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 13 Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.

РН 15 Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних та творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку.

РН 16 Дотримуватися загальних вимог щодо авторських та суміжних прав, захисту персональних даних, правил розповсюдження інформації.

РН 17 Презентувати результати власної мистецької діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентоспроможності на ринку праці.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ. Для здобувачів на основі базової середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 20, Курси I — IV, Семестри I — VIII, загальний обсяг — 600 годин, з них індивідуальних — 294 години, самостійних — 306 годин. Для здобувачів на основі повної загальної середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 12, Курси I — III, Семестри I — VI, загальний обсяг — 360 годин, з них індивідуальних — 218 години, самостійних — 142 годин.

МЕТОЮ викладання навчальної дисципліни «ФАХ» є підготовка здобувачів освіти до вокально-виконавської та педагогічної діяльності в академічній культурно-мистецькій сфері.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ ПОСЛІДОВНОСТІ. Дисципліна «Фах» вивчається протягом усіх років

навчання. Очевидною є необхідність вивчення дисципліни «ФАХ», що надає можливість знати: основний інформаційно-практичний базис про механізм співацької фонації як цілісний процес, новий етап розвитку академічного вокаліста, автоматизацію комплексу академічного вокального виконавства, збагачення репертуарними ресурсами, формування впевненого виконавського образу, мотивація юного вокаліста та окреслення майбутніх перспектив.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ. Дисципліна «ФАХ» реалізується у вигляді аудиторних занять індивідуальної та самостійної роботи здобувачів освіти.

Тема 1. Інтеграція майбутніх молодших бакалаврів до предметної сфери професійної діяльності.

Тема 2. Основний інформаційний базис про механізм співацької фонації як цілісний процес. Підготовка до зимових концертних заходів

Тема 3. Підготовка до весняних концертних заходів.

Тема 4. Підготовка до літніх концертних заходів

Тема 5. Повторення основ роботи голосового апарату в співі. . Підготовка до осінніх концертних заходів.

Тема 6. Розширення відомостей про механізм співацької фонації та психофізіологічний аспект виконавської майстерності. Підготовка до зимових концертних заходів

Тема 7. Підготовка до весняних концертних заходів.

Тема 8. Розширення динамічних можливостей голосу. Підготовка до літніх концертних заходів.

Тема 9. Новий етап розвитку вокаліста. Підготовка до осінніх концертних заходів.

Тема 10. Автоматизація комплексу вокального виконавства. Підготовка до зимових концертних заходів.

Тема 11. Удосконалення та закріплення навичок дикції та артикуляції, рівності звучання голосу протягом усього діапазону. Підготовка до весняних концертних заходів

Тема 12. Подальший розвиток виконавських здібностей. Підготовка до літніх концертних заходів.

Тема 13. Збагачення репертуарними ресурсами. Підготовка до зимових концертних заходів.

Тема 14. Формування впевненого виконавського образу. Мотивація юного вокаліста та окреслення майбутніх перспектив. Підготовка до весняних концертних заходів

Тема 15. Фінальний етап навчання. Підготовка до державного іспиту.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ.

1. У процесі роботи над вокально-навчальним матеріалом:

- словесні (бесіда, пояснення);
- наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження);
- практичні (академічний спів: вокаліз, арія, романс, українська народна пісня).

2. За організаційним характером навчання:

- методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
- методи контролю та самоконтролю у навчанні;
- бінарні (поєднання теоретичного та практичного) методи навчання.

3. За логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу:

- індуктивно-дедукційні,
- репродуктивні,
- проблемні,
- інтерпретаційні,
- постановочно-аналітичні.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ.

Контрольні заходи включають поточний, семестровий та підсумковий контроль і проводяться у формі сольних виступів. Вимоги до контрольних заходів розробляються цикловою комісією.

До основних форм поточного, семестрового та підсумкового контролю відносяться: прослуховування індивідуальних академічних вокальних програм, що включає виконання технічного матеріалу та читання нот з листа; прослуховування програми академічного концерту, презентація анотацій; прослуховування програми семестрового іспиту, що проводиться з метою оцінки результатів навчання за семестр.

Підсумкова атестація у формі екзамену здійснюється з метою підведення підсумків даного навчального курсу та представляє собою виконання творів у обсязі, визначеному кожною цикловою комісією.

форм поточного, семестрового та підсумкового контролю відносяться: прослуховування індивідуальних програм, що включає виконання технічного матеріалу та читання нот з листа; прослуховування програми

ПОЛІТИКА КУРСУ («Правила гри»). Курс передбачає індивідуальну та самостійну роботу. Середовище на занятті є творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Пропуски занять здобувачами припустимі тільки з поважних причин та підлягають відпрацюванню.

Рекомендована література

Основна

1. Авраменко Є.Б. Семантика вокального тембру як фактор жанрової специфікації оперної поезики. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 – «Музичне мистецтво» (02 – «Культура і мистецтво»). Одеська національна музична академія імені А. В. Нежданової. Міністерство культури та стратегічних комунікацій України, Одеса, 2024. С. 180.

2. Актуальні питання музичної освіти. Спів [Текст] / авт. кол.: Н. Суржина [та ін.] ; [ред. А. А. Тулянцева] ; Дніпропетр. акад. музики ім. М. Глінки, Нац. всеукр. муз. спілка. - Дніпро : Ліра, 2022. - 200 с. : іл., фот. - Бібліогр. в кінці ст. - 100 прим. - ISBN 978-966-981-645-0

3. Василенко О. В. Музична Шевченкіана Євгена Станковича: інтерпретація поетичного слова в ораторії «Страсті за Тарасом» // Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. 2021. Вип. 131. С. 121–136. DOI: <https://doi.org/10.31318/2522-4190.2021.131.243225>

4. Григор'єва О. Б. Вокальний цикл у творчості Д. Л. Клебанова: аспекти інтерпретації жанру : дис. ... доктора філософії : спец. 17.00.03 Музичне мистецтво / Харків. нац. університет мистецтв ім. І. П. Котляревського. Харків, 2021. 240 с.

5. І. С. Концепція мовної структури як основа методики аналізу вокального твору // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. 2021. Вип. 132. С. 93–105.

6. Іванова І.С. Вербальний компонент у сучасній вокальній музиці: способи звукової реалізації (на матеріалі багатоголосних творів а cappella українських авторів). Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» (галузь знань 02 «Культура і мистецтво»). — Національна музична академія України імені П. І. Чайковського, Міністерство культури та інформаційної політики України, Київ, 2024. С. 190.

7. Краснощок К.Ю. Система універсальних вокальних розспівок і практична підготовка їх гри в класі фортепіано: навч.-метод. посібник для

здобувачів першого, освітньо-професійного рівня вищої освіти галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 025 Музичне мистецтво / уклад. К. Ю. Краснощок. – Харків, 2022. – 48 с.

8.Мигович М. Сучасні вокальні техніки та методики їх вивчення. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип 55, том 2, 2022. С. 83-89.

9.Мистецтво співу [Текст] : [навч. колект. посіб.] / А. Солов'яненко [та ін.] ; [уклад., ред. А. А. Тулянцева] ; Дніпропетр. акад. музики ім. М. Глінки, Нац. всеукр. муз. спілка. - Дніпро : Ліра, 2021. - 195 с. : ноти, фот. - 90 прим. - ISBN 978-966-981-432-6

10.Мозгальова Н., Сушицький М., Новосадова А. Специфіка підготовки вчителів музичного мистецтва до жанрово-стильового аналізу. Науковий часопис НПУ ім. М. Драгоманова. 2022. Вип. 28. С. 69-75.

11.Спів [Текст] : [навч. посіб.] / авт. кол: А. К. Терещенко [та ін.] ; [уклад. на наук. ред. А. А. Тулянцева] ; Дніпропетр. акад. музики ім. М. Глінки, Нац. всеукр. муз. спілка. - Дніпро : Ліра, 2020. - 138 с. : фот. - Текст укр., англ. - Бібліогр.: с. 136. - 90 прим. - ISBN 978-966-981-316-9

12.Стахевич О. О. Вокально-романсова творчість українських композиторів у стильових вимірах доби: Михайло Скорульський. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2024. № 1. С. 361–366

13.Сучасна вокальна педагогіка: теорія, практика [Текст] : [навч. посіб.] : до 125-річчя Дніпров. акад. музики / Н. Суржина [та ін.] ; [наук. ред.: А. А. Тулянцева] ; Дніпров. акад. музики, Нац. всеукр. муз. спілка. - Дніпро : Ліра, 2023. - 100 с. : іл., фот., ноти. - Бібліогр. в кінці гл. - 50 прим. - ISBN 978-966-981-831-7

14.Ткаченко Т. В. Теоретико-методичні основи педагогічної пратики майбутнього вчителя вокалу : навч.-метод. посіб. / Т. В. Ткаченко ; Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. - Харків : Майдан, 2020. - 233 с.

Додаткова

1.Антонюк В. Г. Вокальна педагогіка (сольний спів) : підручник. Київ : ЗАТ «Віпол», 2007. 174 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk722654.pdf>
Аспекти фізіології та медицини у постановці голосу: метод. рек. / Т. П. Павленко. Вінниця : НОВА КНИГА, 2008. 56 с.

2.Баланко О. М. Українська камерно-вокальна музика кінця XX – початку XXI ст. як виконавський феномен : дис. ... канд. Мистецтвознавства : спец. 17.00.03 Музичне мистецтво / Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2016. 246 с.

3.Букач М. М. Взаємозв'язок голосу та слуху – основа вокального виховання. Наукові записки. НаУКМА. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота. Т. 59. Київ : Національний університет «Києво-Могилянська академія», 2006. С. 9–16. URL

4.Гнатів Н. В. Індивідуальний стиль вокальної творчості Анни Корсун // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. 2019. Вип. 126. С. 68–79.

5.Голос людини та вокальна робота з ним : монографія / Г. Є. Стасько та ін. Івано-Франківськ : Видавництво ПНУ, 2010. 336 с. URL:

КолодубІ.С. Практичні поради педагога-вокаліста. Київ : Муз. Україна, 2010. 54с.

6.Романси українських авторів. Ноти. https://musicinukrainian.wordpress.com/biblio/ukrainian_classical_songs/ 60 с.

7.Скорульський М. Романси. Слова І. Раузе. Житомир, 2011. Видавнича серія «Музична скарбниця Волині». Зош. 4. 32 с.

8.Суржина Н. А. Антологія меццо-сопрано [Текст] = Mezzo-soprano : [навч.-метод. посіб.] / Нонна Суржина ; [наук. ред. А. А. Тулянець] ; Дніпропетр. акад. музики ім. М. Глінки. - Дніпро : Ліра, 2019. - 358 с. : іл., ноти. - Текст укр. та мовами оригіналів творів. - Бібліогр. в кінці розд. - 50 прим. - ISBN 978-966-981-134-9

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. http://ukrnotes.in.ua/lysenko_2.php
2. http://ukrnotes.in.ua/noty/Lysenko/Lysenko_Natalka-Poltavka.php
3. <http://ukrnotes.in.ua/Kyreiko.php>
4. <http://ukrnotes.in.ua/Kos-Anatolskyi.php>
5. <http://ukrnotes.in.ua/kosenko.php>
6. <http://ukrnotes.in.ua/Skoryk.php>
7. <http://ukrnotes.in.ua/stecencko.php>
8. <http://ukrnotes.in.ua/stepovyuy.php>
9. <http://ukrnotes.in.ua/Filts.php>
10. <http://ukrnotes.in.ua/shevcenko.php>
11. <http://composersukraine.org/index.php?id=1371>
12. <http://mk.archives.gov.ua/pubonsite/187-pub120operakaterina.html>
13. <https://web.archive.org/web/20080212085216/http://www.opera.com.ua/>
14. opera/taras_bulba/taras_bulba_info_ua.html
15. Aveclassics.net
16. <https://web.archive.org/web/20120923124530/http://www.opera.com.ua/staff>
17. <http://vecchiosito.bnnonline.it/bibl/vir/verdi/index.html>
18. opera-grishko.com.ua
19. mazon.fr/Quatuor-vocal-Musique-classique-Baroque/s
20. <https://www.liveabout.com/operas-by-giuseppe-verdi-724297>
21. https://dme.mozarteum.at/DME/nma/nmapub_srch.php